

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

استان یزد شهر یزد موسسه آموزش عالی امام حسین علیه السلام

عنوان

حجاب در قرآن با رویکرد پاسخ به شبهات

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی محمد میر جلیلی

استاد مشاور

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمید حمیدیان

نگارنده

طاهره دلاوری پور

سال تدوین

۱۳۹۵

تحمیدیه

خدایا! بگذار دریا باشم، ساکن و ساکت که طوفان‌های سخت هم مرا به هیجان نیاورد.

خدایا! قلبم را مثل آسمان صاف و پاک کن که کدورتی از اعمال خلاف دیگران بر ساحتش ننشیند.

خدایا! هدایم کن که ظلم نکنم، زیرا می‌دانم ظلم چه گناه نابخشودنی است. خدایا مگذار دروغ بگویم، زیرا دروغ گناه کثیفی است.

خدایا! محتاجم نکن که تهمت به کسی زنم، زیرا تهمت خیانت ظالمانه‌ای است. خدایا! مرا از بلای غرور و خودخواهی نجات ده تا حقایق وجود را بینم و جمال زیبای تو را مشاهده کنم.

خدایا! به من دیده‌ای عبرت بین ده که ناچیزی خود را بینم و عظمت و جلال تو را به راستی بفهمم و براستی تسبیح کنم.

فرازی از نیایش‌های شهید دکتر مصطفی چمران

تقدیم به

سیده زنان اهل عالم حضرت فاطمه زهرا صدیقہ شہیدہ علیہا السلام
و فرزند بزرگوارش حضرت فاطمہ معصومہ علیہا السلام

تقدیر و تشکر

سپاس بی‌کران پروردگار یکتا که به ما هستی بخشید و به طریق علم و دانش رهنمودمان کرد. لازم می‌دانم در ابتدا از اساتید ارجمند خود، استاد راهنما و استاد مشاور گرامی :

حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر علی محمد میرجلیلی؛

حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر حمید حمیدیان؛

و همه عزیزانی که من را در تدوین پایان‌نامه یاری نموده اند، تقدیر و تشکر نمایم، به ویژه:

حجت السلام والمسلمین آقای داوود سلیمی؛

حجت الاسلام والمسلمین آقای ابوالفضل سلیمی؛

مسئولین محترم کتابخانه تخصصی قرآن مهد قرآن جواد الائمه یزد، کتابخانه و

دفتر تحقیقات مطالعات زنان قم، کتابخانه و مدرسه علمیه امام حسین علیه السلام یزد

و همچنین از خانواده گرامی‌ام به ویژه، «مادرم» و همسر و فرزندانم که صبری

بی‌پایان را با من داشتند.

- ۳۰- حویزی، علی بن جمعه، تفسیر نور الثقلین، ترجمه گروهی از فضلاء حوزه، قم، انتشارات اوج علم، چاپ اول، ۱۳۹۱ش.
- ۳۱- خانی، محمدرضا، پرنیان (حجاب)، چاپ یازدهم، قم، نشر اشک یاس، ۱۳۸۹ش.
- ۳۲- خدمتگزار، ملیحه، فلسفه حجاب، مشهد، ۱۳۸۷ش.
- ۳۳- خامنه‌ای، سید علی، زن و بازیابی هویت حقیقی، گزیده بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، چاپ ۱۰، تهران، انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۹۳ش.
- ۳۴- دفتر مطالعات اسلامی، زن در نگاه روشنفکران، چاپ اول، دفتر تحقیقات و مطالعات زنان، ۱۳۸۱، قم.
- ۳۵- رجبی، عباس، حجاب و نقش آن در سلامت روان، چاپ نهم، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۹۱ش.
- ۳۶- رازی، ابوالفتح، روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن، مشهد، انتشارات آستان قدس، ۱۳۷۸ش.
- ۳۷- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات، ترجمه خسروی حسینی، چاپ ۴، قم، مکتبه المرتضویه، ۱۳۸۷ش.
- ۳۸- رحیم پور ازغدی، حسن، عفاف نماد هویت انسانی، چاپ ۱۰، تهران، نشر سنابل، ۱۳۸۷ش.
- ۳۹- زمخشری، محمود بن عمر، تفسیر کشاف، ترجمه مسعود انصاری، تهران، انتشارات ققنوس، ۱۳۸۹ش.
- ۴۰- زیبایی نژاد، محمد رضا، مجموعه مقالات و گفتگوها، چاپ اول، قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، ۱۳۹۱ش.
- ۴۱- ساعتچی، احمدعلی، چرا حجاب، چاپ اول، تهران، انتشارات منیر، ۱۳۸۶ش.
- ۴۲- صابونی، محمد بن علی، روایع البیان، چاپ ۵، بیروت، مؤسسه مناهل العرفان، ۱۴۰۷ق.
- ۴۳- صفار، حسن موسی، بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد، بیروت، مؤسسه البلاغ، ۱۳۸۱ش.

- ۴۴- طوسی، محمد، التبیان، تحقیق: احمد قصیر عاملی، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی تا.
- ۴۵- طبرسی، فضل بن حسن، ترجمه تفسیر جوامع الجامع، مترجم، علی عبدالحمیدی، مشهد، آستان قدس، ۱۳۱۴ ش.
- ۴۶- _____، تفسیر مجمع البیان، ترجمه محمد رازی، انتشارات فراهانی، تهران، ۱۳۶۰.
- ۴۷- طباطبایی، سید محمد حسین، المیزان، ترجمه سید محمد باقر موسوی، چاپ چهارم، قم، بنیاد فکری و علمی علامه، ۱۳۷۰ ش.
- ۴۸- _____، قرآن در اسلام، قم، مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ش.
- ۴۹- طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، محقق، سید احمد حسینی، چاپ سوم، تهران، انتشارات مرتضوی، ۱۳۷۵ ش.
- ۵۰- طبری، محمد بن جریر، تاریخ طبری، ابوالقاسم پاینده، چاپ دوم، تهران، انتشارات اساطیر، ۱۳۸۶ ش.
- ۵۱- طیب، سید عبدالحسین، اطیب البیان فی تفسیر القرآن، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلام، چاپ ۱۳۷۸ ش.
- ۵۲- علویقی، علی اکبر، زن درآینه تاریخ، شرکت چاپ، تهران، ۱۳۵۷ ش.
- ۵۳- علی پور باغبان نژاد، یوسف، رضایی، اصغر، حجاب آزادی یا اسارت، چاپ سوم، انتشارات احرار، تبریز، ۱۳۸۳ ش.
- ۵۴- عاملی، شیخ حر، وسایل الشیعه، تهران، نشر اسلامی، ۱۳۶۷ ش.
- ۵۵- غلامی، یوسف، جلوه‌نمایی زنان و نگاه مردان، چاپ سوم، قم، انتشارات لاهیجی، ۱۳۸۲ ش.
- ۵۶- _____، راز یک فریب، چاپ دوم، قم، انتشارات لاهیجی، ۱۳۸۲ ش.
- ۵۷- غلامی، علی، مسأله حجاب در جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق، ۱۳۹۱ ش.
- ۵۸- فیض کاشانی، ملامحسن، تفسیر صافی، چاپ سوم، قم، نشر نوید اسلام، ۱۳۷۸ ش.
- ۵۹- فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، چاپ دوم، قم، انتشارات هجرت، ۱۴۱۰ ق.

- ۶۰- فخر رازی، ابو عبدالله محمد بن عمر، التفسیر الکبیر (مفاتیح الغیب)، چاپ ۳، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۲۰ق.
- ۶۱- فتاحی زاده، فتحیه، حجاب از دیدگاه قرآن و سنت، چاپ دهم، قم، نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۳ش.
- ۶۲- قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر القمی، نام محقق، محمد صالحی اندیمشکی، قم، ذوی القربی، ۱۴۲۸ق.
- ۶۳- قمی، شیخ عباس، سفینه البحار، مشهد، انتشارات آستان قدس، ۱۴۱۶ق.
- ۶۴- قره العین، درآمدی بر تاریخ بی حجابی در ایران، چاپ اول، مترجم سینا واحد، تهران، نشر نور، ۱۳۶۳ش.
- ۶۵- قرطبی، محمد، الجامع لاحکام القرآن، قم، نشر نوید اسلام، ۱۳۸۷ش.
- ۶۶- قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، چاپ ۱۵، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶ش.
- ۶۷- کریمی، حمید، زن و مرد؛ تشابه، تساوی یا تناسب، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱ش.
- ۶۸- کلینی، محمد بن یعقوب، الاصول من الکافی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۶۳ش.
- ۶۹- _____، الفروع من الکافی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۵۰ش.
- ۷۰- گنجی، حمزه، روانشناسی تفاوت های فردی، چاپ چهارم، تهران، نشر بعثت، ۱۳۷۳ش.
- ۷۱- لشکری، زهرا، زن در نگاه روشنفکران، قم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، چاپ اول، ۱۳۸۱ش.
- ۷۲- لقمانی، احمد، فرزندان ما چگونه باحجاب می شوند؟، چاپ ۶، تهران، نشر بهشت بینش، ۱۳۹۰ش.
- ۷۳- مودودی، ابوالاعلی، الحجاب، بیروت، دارالفکر، ۱۴۲۶ق.
- ۷۴- معرفت، محمد هادی، علوم قرآنی، چاپ ۱۱، قم، نشر یاران، ۱۳۸۹ش.
- ۷۵- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چاپ اول، انتشارات بهزاد، ۱۳۸۳ش.
- ۷۶- مهدی زاده، حسین، پرسمان، چاپ سوم، قم، انتشارات صهبای یقین، ۱۳۸۷ش.

- ۷۷- _____، واکاوی فقهی پوشش مشکى، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار، ۱۳۹۳ش.
- ۷۸- مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۰۴ق.
- ۷۹- معصومی، سید مسعود، احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان، چاپ ۳۱، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۲ش.
- ۸۰- معین الاسلام، مریم، پوشش و آرایش از دیدگاه پیامبراعظم، تهران، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۷ش.
- ۸۱- موسوی لاری، مجتبی، سیمای تمدن غرب، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۴۹ش.
- ۸۲- مهریزی، مهدی، آسیب شناسی حجاب، تهران، مؤسسه اندیشه معاصر، چاپ اول، ۱۳۷۹ش.
- ۸۳- محمدی ری‌شهری، محمد، میزان الحکمه، تلخیص سید حمید حسینی، قم، انتشارات دارالحديث، ۱۳۸۷ش.
- ۸۴- مکنون، ثریا، صانع پور، مریم، بررسی تاریخ منزلت زن از دیدگاه اسلام، چاپ ۴، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴ش.
- ۸۵- موسوی خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۶ش.
- ۸۶- _____، صحیفه امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۹ش.
- ۸۷- موسوی، زهرا سادات، عفاف و حجاب در ادیان الهی، قم، یاقوت، ۱۳۷۸ش.
- ۸۸- مرتضوی، سیدضیاء، مسایل زنان و پرسشگری و شبهه شناسی، چاپ اول، قم، میثم تمار، ۱۳۸۵ش.
- ۸۹- مجموعه مقالات برگزیده شیخ طوسی، جمعی از پژوهشگران، شخصیت و حقوق زن در اسلام، انتشارات مرکز جهانی علوم اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۵.
- ۹۰- محمدی نیا، اسدالله، شکار جوانان، چاپ پنجم، قم، باقرالعلوم، ۱۳۷۶ش.
- ۹۱- مطهری، مرتضی، مسأله حجاب، چاپ ۳۳، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۱ش.
- ۹۲- محسنی، محمدآصف، حدود الشریعه، قم، نشر بوستان کتاب، ۱۳۸۷ش.

- ۹۳- مرنیسی، فاطمه، زنان پرده‌نشین و نخبگان جوشن‌پوش، ترجمه ملیحه مغازه‌ای با مقدمه محمد کریم خانی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۰ش.
- ۹۴- مقالات کنگره اسلامی و زن، حجاب و آزادی، سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، ۱۳۶۷ش.
- ۹۵- نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط الوسائل، ج ۱۸، قم، آل البيت، ۱۴۰۸ق.
- ۹۶- نهرو، نگاهی به تاریخ جهان، جلد ۱۱، تهران، نشر امیر کبیر، ۱۳۵۰ش.
- ۹۷- ویل دورانت، تاریخ تمدن، تهران، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸ش.
- ۹۸- هاشمی، مجتبی، مقدمه ای بر روانشناسی زن، قم، انتشارات شفق، ۱۳۶۸ش.
- ۹۹- هدایت‌خواه، ستار، زیور عفاف، پاسخ به اشکالات حجاب و شبهات وارده بر حجاب اسلامی، مشهد، ضریح آفتاب، ۱۳۸۵ش.